

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 116/01-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. decembra 2001 predbežne prerokoval návrh na začatie konania D. H., bytom K., zastúpenej advokátom JUDr. J. S., Advokátska kancelária, B., pre porušenie jej základných práv zaručených v čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a pre porušenie čl. 2 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky postupom a rozhodnutiami Daňového úradu Košice IV a následne rozhodnutiami Ústredného daňového riaditeľstva Slovenskej republiky, pracoviska Košice, č. VI/250/1071/4368/2000, č. VI/210/1039/4443/2000 a č. VI/210/1040/4444/2000 z 11. augusta 2000 a č. VI/210/1086/4431/2000, č. VI/210/879/4492/2000 a č. VI/210/1040/4507/2000 z 18. augusta 2000 pri výkone daňovej kontroly na dani z príjmov fyzických osôb za zdaňovacie obdobia rokov 1995 a 1996 a pri kontrole dane z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie roka 1996 a takto

r o z h o d o l :

Návrh D. H. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnený.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 12. septembra 2001 doručené podanie D. H., bytom K., (ďalej len „navrhovateľka“), označené ako „Podnet na začatie konania pred Ústavným súdom SR“, v ktorom prostredníctvom právneho zástupcu namietala porušenie jej základného práva na prezumpciu nevinoty podľa čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a porušenie jej ústavnej slobody (ako fyzickej osoby), aby ju nikto nenútil konať niečo, čo zákon neukladá, podľa čl. 2 ods. 3 ústavy.

Ústavný zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 90/2001 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov, svojimi ustanoveniami čl. I bodu 71 a 78 a čl. III s účinnosťou od 1. júla 2001 vypustil z čl. 130 ústavy ods. 3, v zmysle ktorého ústavný súd môže začať konanie aj na podnet právnických alebo fyzických osôb, ak namietajú porušenie svojich práv, pričom účinnosť nového znenia čl. 127 ústavy o ústavnej sťažnosti ustanovil až od 1. januára 2002. V záujme poskytovania ochrany ústavnosti podľa čl. 124 ústavy (ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti) vrátane ochrany ústavou garantovaných základných práv a slobôd právnických a fyzických osôb a s prihliadnutím na § 20 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ktorý ustanovuje základné náležitosti návrhu na začatie konania pred ústavným súdom, ústavný súd potom podanie navrhovateľky posúdil ako návrh na začatie konania pre porušenie základných práv (ďalej len „návrh“).

K namietanému porušeniu vyššie uvedených základných práv a slobôd navrhovateľky malo dôjsť postupom a rozhodnutiami Daňového úradu Košice IV (ďalej len

„DÚ Košice IV“) a následne rozhodnutiami Ústredného daňového riaditeľstva Slovenskej republiky, pracoviska Košice, pri výkone daňovej kontroly na dani z príjmov fyzických osôb za zdaňovacie obdobia rokov 1995 a 1996, ako aj pri kontrole dane z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“) za zdaňovacie obdobie roka 1996 (3. štvrťrok) č. VI/250/1071/4368/2000, č. VI/210/1039/4443/2000 a č. VI/210/1040/4444/2000 z 11. augusta 2000 a č. VI/210/1086/4431/2000, č. VI/210/879/4492/2000 a č. VI/210/1040/4507/2000 z 18. augusta 2000.

Z návrhu navrhovateľky a listinných dôkazov, ktoré na podporu svojich tvrdení ústavnému súdu predložila, ústavný súd zistil nasledujúci skutkový stav:

DÚ Košice IV vykonal 21. novembra 1996 podľa § 4 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 254/1993 Z. z. o územných finančných orgánoch v znení neskorších predpisov a § 14 zákona Slovenskej Národnej rady č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 511/1992 Zb.“) vykonal miestne zisťovanie u navrhovateľky ako daňového subjektu na základe ňou uplatneného nároku na vrátenie nadmerného odpočtu DPH za 3. štvrťrok 1996 vo výške 1.819.427,- Sk s tým, že konštatoval, že vedenie záznamov pre daňové účely (kontroloval vstupné daňové doklady, výstupné daňové doklady, pokladničné doklady a daňové priznanie za 3. štvrťrok 1996) bolo v súlade s § 24 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 289/1995 Z. z. o dani z pridanej hodnoty (ďalej len „zákon č. 289/1995 Z. z.“) a doklady vystavené daňovým subjektom mali náležitosti podľa § 15 a § 16 zákona č. 289/1995 Z. z., daň v daňovom priznaní bola zhodná s daňou uvedenou v účtovnej evidencii a nárok na vrátenie nadmerného odpočtu DPH bol uplatnený oprávnene.

Následne 17. decembra 1997 DÚ Košice IV začal u navrhovateľky daňovú kontrolu dane z príjmov fyzických osôb (ďalej len „daň z príjmov FO“) za daňové obdobia rokov 1995 a 1996. Oznámenie o začatí daňovej kontroly bolo navrhovateľkou prevzaté 27. januára 1998.

Dňa 26. marca 1998 Okresný úrad vyšetrovania Policajného zboru Trenčín (ďalej len „OÚV PZ Trenčín“) vyzval navrhovateľku na predloženie kompletnej účtovnej evidencie za rok 1996 na účely vyšetrovania pre trestný čin podvodu spolupáchatelstvom podľa § 9 ods. 2 a § 250 ods. 1 a 4 Trestného zákona v trestnej veci proti M. P. a spol.

Na základe vyššie uvedenej výzvy si navrhovateľka v októbri 1998 vyžiadala od DÚ Košice IV predložené doklady späť.

DÚ Košice IV doklady navrhovateľke vrátil. Ani pri prevzatí, ani pri vrátení nebol potvrdzovaný obsah a rozsah dokladov (ani z predložených materiálov nevyplýva, že by o to navrhovateľka žiadala, resp. sa toho domáhala).

OÚV PZ Trenčín požiadal 6. apríla 1999 DÚ Košice IV o vykonanie daňovej kontroly za 3. štvrťrok 1996 v súvislosti s trestnou vecou ČST: PZ–OUV–227-TN/97 Bž proti M. P. a spol., kde bola obvinená aj navrhovateľka. DÚ Košice IV bola žiadosť doručená 12. apríla 1999.

Ešte predtým bol 4. februára 1999 vypočutý v uvedenej trestnej veci zástupca DÚ Košice IV ako poškodený. Uviedol, že v danom okamihu nemožno ešte určiť, či bol poškodený štát. Ak by sa v trestnom stíhaní preukázal podvod, žiadal uhradiť škodu vo výške nadmerného odpočtu DPH za 3. štvrťrok 1996, na vrátenie ktorého navrhovateľka uplatnila nárok.

Dňa 13. mája 1999 riaditeľka DÚ Košice IV vydala príkaz na začatie daňovej kontroly za 3. štvrťrok 1996 a vyzvala navrhovateľku na predloženie dokladov (výzvu podľa protokolu o kontrole daňovníčka prevzala 4. júna 1999).

Navrhovateľka DÚ Košice IV oznámila, že požadované doklady nemôže predložiť, pretože ich odovzdala OÚV PZ Trenčín, ale po ich vrátení tak urobí.

DÚ Košice IV požiadal 26. júla 1997 Daňový úrad Senec (ďalej len „DÚ Senec“) o preverenie prijatých zdaniteľných plnení navrhovateľkou. V protokole o výsledkoch daňovej kontroly sa uvádza, že na základe tejto odpovede DÚ Košice IV neuznáva nárok na odpočet DPH na vstupe u navrhovateľky vo výške 2.277.575,- Sk z dôvodu porušenia § 20 ods. 2 písm. a) zákona č. 289/1995 Z. z. (teda preto, že k zdaniteľnému plneniu – dodávke tovaru pre navrhovateľku, nedošlo).

DÚ Košice IV vzhľadom na svoj vyššie uvedený záver o neuskutočnení zdaniteľného plnenia – dodávky tovaru pre navrhovateľku, neuznal ani ňou uplatnenú a zrazenú daň na výstupe – pri predaji uvedeného tovaru ďalej vo výške 596.700,- Sk.

DÚ Košice IV po informáciách z OÚV PZ Trenčín (v apríli 1999) pokračoval taktiež v kontrole dane z príjmov FO výzvou z 22. júla 1999 na predloženie dokladov účtovnej evidencie za roky 1995 a 1996 a následnou výzvou z 19. augusta 1999.

Keďže navrhovateľka výzvu z 19. augusta 1999 neprevzala, bola na základe dožiadania DÚ Košice IV z 22. septembra 1999 predvedená 1. októbra 1999 na DÚ Košice IV, kde „prisľúbila“ dodať účtovné doklady, resp. potvrdenie o ich odovzdaní na OÚV PZ Trenčín 6. októbra 1999. V uvedený deň predložila navrhovateľka časť dokladov za rok 1995.

Dňa 29. novembra 1999 bol s navrhovateľkou prerokovaný protokol o výsledku kontroly dane z príjmov FO a DPH. DÚ Košice IV z už uvedených dôvodov neuznal navrhovateľkou uplatnený nárok na vrátenie nadmerného odpočtu DPH za 3. štvrťrok 1996 vo výške 1.680.875,- Sk, čo premietol aj do úpravy výšky straty navrhovateľky v roku 1996 a pre určenie výšky dane z príjmov FO za rok 1995 vzhľadom na to, že nemal k dispozícii doklady preukazujúce tržby, ale iba náklady daňového subjektu, použil pre jej výpočet pomôcky podľa § 29 ods. 6 zákona č. 511/1992 Zb., a to daňové priznania navrhovateľky k DPH.

Na základe výsledkov daňovej kontroly vydal DÚ Košice IV 30. novembra 1999 a 1. decembra 1999 príslušné rozhodnutia, proti ktorým 28. decembra 1999 podala navrhovateľka odvolanie, ktoré doplnila 10. januára 2000.

DÚ Košice IV 3. februára 2000 zastavil odvolacie konanie. Na základe odvolania právneho zástupcu navrhovateľky proti tomuto rozhodnutiu však odvolací orgán rozhodnutie o zastavení konania o odvolaní zrušil.

Dňa 24. februára 2000 vypočul vyšetrovateľ v trestnej veci proti M. P. a spol. zástupcu štátu – DÚ Košice IV ako poškodeného. Ten sa „pripojil“ k trestnému stíhaniu, nárok na náhradu škody vzhľadom na vydané rozhodnutia DÚ Košice IV však neuplatnil.

Podaním zo 7. júna 2000 právny zástupca navrhovateľky doplnil jej odvolanie, v ktorom namietal porušenie čl. 50 ústavy a viacerých ustanovení zákona č. 511/1992 Zb. zo strany DÚ Košice IV.

Ústredné daňové riaditeľstvo Slovenskej republiky ako odvolací orgán 11. a 18. augusta 2000 potvrdilo rozhodnutia DÚ Košice IV.

Žalobou o preskúmanie zákonnosti vyššie uvedených rozhodnutí z 26. októbra 2000 sa právny zástupca navrhovateľa obrátil na Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“). Opätovne napadol viaceré porušenia zákona č. 511/1992 Zb., ako aj čl. 50 ústavy zo strany daňových orgánov.

Dňa 27. júna 2001 najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 6 Sž 238/00, 6 Sž 253-257/00 žalobu zamietol.

Na základe vyššie uvedených skutočností sa navrhovateľka prostredníctvom svojho právneho zástupcu podnetom z 10. septembra 2001 obrátila na ústavný súd a navrhla, aby ústavný súd rozhodol, že: „postupom a rozhodnutiami Daňového úradu Košice IV a následne rozhodnutiami Ústredného daňového riaditeľstva SR, pracovisko Košice pri

výkone daňovej kontroly na dani z príjmov fyzických osôb za zdaňovacie obdobia 1995, 1996 a pri kontrole DPH za zdaňovacie obdobie roka 1996 boli porušené ústavné práva D. H., bytom K., na prezumpciu neviny podľa čl. 50 ods. 2 Ústavy SR, na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, a tiež jej ústavná sloboda nekonať (resp. nestrpieť) to, čo jej zákon neukladá podľa čl. 2 ods. 3 Ústavy SR.“

II.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia prijatiu podnetu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nie je ústavný súd príslušný, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Navrhovateľka namietala porušenie svojho základného práva na prezumpciu neviny podľa čl. 50 ods. 2 ústavy z dôvodov, že DÚ Košice IV vydal rozhodnutia v daňovom konaní (rozhodnutia z 30. novembra 1999 a 1. decembra 1999) bez čo najúplnejšieho zistenia skutočností rozhodujúcich pre správne určenie daňovej povinnosti (§ 29 ods. 2 zákona č. 511/1992 Zb.) a vychádzal z nepodloženej informácie vyšetrovateľa OÚV PZ Trenčín v žiadosti zo 6. apríla 1999 o vykonanie opätovnej kontroly DPH u navrhovateľky za 3. štvrt'rok 1996, že zdaniteľné plnenie zo strany navrhovateľky nebolo uskutočnené. Na základe tejto informácie vyšetrovateľa si urobil správca dane zákonom zakázaný úsudok o predbežnej otázke (§ 26 ods. 2 zákona č. 511/1992 Zb.) a záverom, že vznikla škoda ako podstatný kvalifikačný znak skutkovej podstaty trestného činu podvodu podľa § 250 Trestného zákona, zároveň správca dane prejedikoval spáchanie uvedeného trestného činu navrhovateľkou, čo patrí podľa čl. 50 ods. 2 ústavy výlučne do právomoci súdu.

Uvedené právo podľa názoru navrhovateľky porušil aj odvolací orgán - Ústredné daňové riaditeľstvo Slovenskej republiky, ktorý v odvolacom konaní potvrdil rozhodnutia DÚ Košice IV napadnuté odvolaním.

Právny zástupca navrhovateľky v návrhu okrem iného uviedol : „správca dane tvrdí, že pri výkone oboch kontrol DPFO za roky 1995 a DPH za 3. Q 1996, bol jeho postup nezávislý od konania tretej osoby a iba vzal do úvahy informácie z OÚV PZ Trenčín. Napriek svojej deklarovanej nezávislosti si do záverov týchto kontrol osvojil nepodložené závery OÚV PZ Trenčín a vychádzajúc z týchto neobjektívnych informácií a nezdokumentovaného stavu v odpovedi na dožiadanie z DÚ Senec z 29. 9. 1999, si utvoril o otázke dodania tovaru zákonom zakázaný úsudok s následným vydaním protiústavných rozhodnutí zo dňa 30. 11. 1999 a 1. 12. 1999. Tým porušil § 26 ods. 2 zákona cit. zákona (*pozn. č. 511/1992 Zb.*), lebo nepočkal na vynesenie právoplatného odsudzujúceho rozsudku súdom v rozpore s čl. 50 Ústavy SR, ktorý určuje výlučnú právomoc súdu rozhodovať o vine či nevine a s princípom prezumpcie neviny navrhovateľky v trestnom konaní.“

Z čl. 50 ods. 2 ústavy vyplýva, že prezumpcia neviny chráni osobu, proti ktorej sa vedie trestné konanie, aby bola označovaná za vinnú zo spáchania skutku naplňajúceho znaky trestného činu ešte predtým, ako bola uznaná za vinnú právoplatným rozsudkom súdu.

Rešpektovanie tohto princípu má zabezpečiť nielen súd v súdnom konaní, kde sa rozhoduje o vine, ale aj iné orgány činné v trestnom konaní, ktoré pôsobia v predsúdnom štádiu, tzv. prípravnom konaní (prokurátor, vyšetrovateľ, policajný orgán; *mutatis mutandis* PL. ÚS 12/98).

Aj nevhodné výroky orgánov prípravného trestného konania, ktoré by sa v podstate rovnali vysloveniu viny trestne stíhanej osoby, by mohli porušiť prezumpciu neviny, a to najmä vtedy, pokiaľ by napr. podnietili verejnosť uveriť, že trestne stíhaná osoba je vinná, a prejudikovali by hodnotenie faktov kompetentným súdom.

V posudzovanom prípade sa však porušenia práva navrhovateľky podľa čl. 50 ods. 2 ústavy nemohli dopustiť daňové orgány už preto, lebo ich konanie a rozhodovanie sa nemohlo v žiadnom prípade rovnať vysloveniu viny navrhovateľky zo spáchania skutku naplňajúceho znaky trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1 a 4 Trestného zákona.

Správca dane vo svojich rozhodnutiach ani v konaní, ktoré ich vydaniu predchádzalo, neriešil otázku, či a kým bol spáchaný trestný čin (§ 26 ods. 2 zákona č. 511/1992 Zb.), ale skutkovú otázku, či došlo alebo nedošlo k zdaniteľnému plneniu pre účely uznania nároku na vrátenie nadmerného odpočtu DPH, resp. správneho určenia hospodárskeho výsledku pre potrebu určenia výšky dane z príjmov. Svedčia o tom jeho vyjadrenia a závery, ku ktorým dospel, uvedené v protokole o výsledku kontroly dane z príjmov FO a DPH z 29. novembra 1999 a následne v rozhodnutiach DÚ Košice IV z 30. novembra 1999 a 1. decembra 1999: „... Na základe šetrenia na DÚ Senec a odpoveďou na dožiadanie DÚ KE IV č. 698/320/3098/51372/99/Ga zo dňa 26. 7. 1999 správca dane neuznáva nárok na odpočet dane za III. Q 1996 u týchto daňových dokladov, nakoľko bolo zistené, že dodanie tovaru nebolo uskutočnené...“; „...V zmysle ust. § 16 zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov správca dane požiadal listom č. 698/320/3098/51372/99/Ga zo dňa 26. 7. 1999 DÚ Senec o preverenie prijatých zdaniteľných plnení ohľadne nákupu tovaru – džúsov od dodávateľa SAVIKO s. r. o. Senec. Na základe odpovede z DÚ Senec č. j. 609/320/52048/99/BA zo dňa 13. 9. 1999 DÚ Košice IV kontrolou prijatých zdaniteľných plnení neuznáva nárok na odpočet dane na vstupe vo výške 2.277.575,- Sk z dôvodu porušenia ust. § 20 ods. 2 písm. a) zákona č. 289/1995 Z. z. o DPH ... Vzhľadom k tomu, že v uvedenom prípade dodanie tovaru sa neuskutočnilo, kontrolou uskutočnených zdaniteľných plnení správca dane daň na výstupe vo výške 596.700,- Sk považuje za bezpredmetnú, z čoho vyplýva, že došlo aj k porušeniu ust. § 14 ods. 1 vyššie citovaného zákona.“

Navrhovateľka ako fyzická osoba prostredníctvom svojho právneho zástupcu namietala vo svojom návrhu aj porušenie základného práva na prerokovanie veci v daňovom konaní bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ktorého sa mal dopustiť DÚ Košice IV pri výkone daňovej kontroly dane z príjmu FO za roky 1995 a 1996.

Navrhovateľka sa však domáha ochrany svojho práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy na ústavnom súde v čase, keď konanie v predmetnej veci bolo už právoplatne skončené.

Návrh na začatie konania pre porušenie základných práv bol ústavnému súdu doručený 12. septembra 2001 .

Daňová kontrola bola skončená 29. novembra 1999. DÚ Košice IV vydal na základe výsledkov uvedenej kontroly rozhodnutia z 30. novembra 1999 a 1. decembra 1999. Ústredné daňové riaditeľstvo Slovenskej republiky napadnuté rozhodnutia DÚ Košice IV potvrdilo rozhodnutiami z 11. a 18. augusta 2000.

Dňa 27. júna 2001 najvyšší súd zamietol žalobu navrhovateľky, ktorou sa domáhala zrušenia vyššie uvedených rozhodnutí.

Podľa ustálenej judikatúry ústavný súd poskytuje ochranu základnému právu len vtedy, keď bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď k porušeniu namietaného práva došlo alebo porušenie v tomto čase ešte trvalo (I. ÚS 34/99, I. ÚS 17/01). V prípadoch, v ktorých ústavný súd pri predbežnom prerokovaní návrhu navrhovateľa zistí, že tie konania, v ktorých namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, boli právoplatne skončené ešte pred podaním jeho návrhu na ústavný súd, ústavný súd takéto návrhy podľa svojej konštantnej judikatúry odmieta ako zjavne neopodstatnené podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (*mutatis mutandis* II. ÚS 32/00).

Navrhovateľka v podanom návrhu namietala aj porušenie svojej ústavnej slobody nekonať, resp. nestrpieť to, čo jej zákon neukladá, podľa čl. 2 ods. 3 ústavy z dôvodu, že DÚ Košice IV v kontrole dane z príjmov FO za roky 1995 a 1996 pokračoval (po prerušení,

ktoré malo faktickú povahu – nebolo vydané rozhodnutie o prerušení konania) na podnet OÚV PZ Trenčín, čím porušil § 25 ods. 4 zákona č. 511/1992 Zb., podľa ktorého pokračovať v konaní môže iba z vlastného podnetu alebo z podnetu účastníka konania, ktorým podľa § 6 ods. 1 v spojení s § 5 ods. 1 cit. zákona je iba: daňovník, platiteľ dane, poplatník a právny nástupca fyzickej či právnickej osoby, ktorý je ako daňový subjekt vymedzený osobitnými predpismi.

Pokračovaním vo výkone kontroly dane z príjmov FO za roky 1995 a 1996 na podnet tretej osoby konal podľa názoru navrhovateľky DÚ Košice IV v rozpore s čl. 2 ods. 2 ústavy, teda v rozpore s ústavným princípom legality zakotvujúcim povinnosť štátneho orgánu konať iba v medziach ústavy a v rozsahu a spôsobilom, ktorý ustanoví zákon. Zároveň tým, že navrhovateľka bola nútená strpieť nezákonné pokračovanie vo výkone kontroly dane z príjmov FO za roky 1995 a 1996, DÚ Košice IV porušil jej ústavnú slobodu podľa čl. 2 ods. 3 druhej vety ústavy, podľa ktorého nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá.

Prerušenie daňového konania upravuje § 25a zákona č. 511/1992 Zb.

Podľa § 25a ods. 4 zákona č. 511/1992 Zb. pokračuje správca dane v konaní z vlastného podnetu alebo na podnet účastníka konania, len čo pominuli prekážky, pre ktoré sa konanie prerušilo, prípadne len čo uplynula lehota uvedená v odseku 2 ustanovenia § 25a citovaného zákona.

Formulácia „správca dane pokračuje v konaní z vlastného podnetu“ vyjadruje, že na rozdiel od dispozičnej zásady, keď štátny orgán môže konať len na základe procesného úkonu účastníka konania a dispozičný procesný úkon účastníka musí rešpektovať, v prípade pokračovania v daňovom konaní môže správca dane konať (pokračovať v konaní) z vlastnej iniciatívy (rozhodnutia) nečakajúc na procesné úkony účastníkov konania či aktivitu tretích osôb.

To však nevyklučuje, aby k takémuto rozhodnutiu (pokračovať v konaní) správca dane dospel na základe informácií, oznámení, žiadostí či „podnetov“ od iných subjektov. Často sa napr. práve tak môže dozvedieť, že prekážky, pre ktoré sa konanie prerušilo, už pominuli.

Formulácia „pokračuje v konaní z vlastného podnetu“ znamená predovšetkým, že v tomto prípade nie je správca dane takýmto informáciami, oznámeniami, žiadosťami, či „podnetmi“ tretích osôb viazaný a rozhodnutie, či bude alebo nebude pokračovať v konaní, záleží výlučne na jeho uvážení (pokračuje v konaní z vlastného podnetu) na rozdiel od prípadu, keď pokračovanie v konaní navrhne účastník konania (pozri § 25a ods. 4 citovaného zákona), keď je správca dane takýmto procesným úkonom viazaný.

Nie je teda porušením zákona, ak sa správca dane rozhodol pokračovať v konaní (pokračoval v konaní) z vlastného podnetu, hoci toto rozhodnutie iniciovala aktivita tretích osôb.

Ústavný súd v tejto súvislosti považoval za právne významnú aj skutočnosť, že navrhovateľka namietla porušenie čl. 2 ods. 3 ústavy v súvislosti s povinnosťou strieť pokračovanie daňovej kontroly samostatne bez spojenia s iným základným právom alebo slobodou. Porušenie čl. 2 ods. 3 vyvodila len z porušenia čl. 2 ods. 2 ústavy, ktorého sa mal dopustiť DÚ Košice IV.

Obdobne ako v prípade sp. zn. I. ÚS 24/94 ústavný súd pri predbežnom prerokovaní návrhu navrhovateľky prihliadol aj na to, že predmetom konania o návrhu na začatie konania pre porušenie základných práv a slobôd (podobne ako pri podnete podľa čl. 130 ods. 3 ústavy platnom a účinnom do 1. júla 2001) sú najmä základné ľudské práva a slobody fyzických a právnických osôb uvedené v druhej hlave ústavy. Z tohto dôvodu ustanovenie čl. 2, ktorého jednotlivé odseky vyjadrujú zásady právneho štátu (ústavné princípy), nemožno samostatne aplikovať, a teda ani namietat jeho porušenie v konaní o porušení individuálneho základného práva alebo slobody fyzickej alebo právnickej osoby pred ústavným súdom.

Na základe týchto skutočností ústavný súd návrh navrhovateľky posúdil aj v tejto časti ako zjavne neopodstatnený.

Z uvedených dôvodov potom ústavný súd rozhodol o podnete navrhovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. decembra 2001